

ΣΥΝΔΕΣΜΟΣ ΦΙΛΟΛΟΓΩΝ Ν. ΣΕΡΡΩΝ
Μεραρχίας 13-ΣΕΡΡΕΣ 62123
Τηλ. επικοινωνίας: 23210-24047 6944180160
e-mail: filologiserron@gmail.com

Σέρρες 1-6-2017
Αρ. Πρωτ. 34

Προς: Ινστιτούτο
Εκπαιδευτικής
Πολιτικής

Ο Σύνδεσμος Φιλολόγων Ν. Σερρών εκφράζει αρχικά την ικανοποίηση του για την πρόσκληση που απηύθυνε το Ινστιτούτο Εκπαιδευτικής Πολιτικής προς τους τοπικούς Συνδέσμους φιλολόγων με στόχο τη διατύπωση προτάσεων για το σχέδιο εκπόνησης προγραμμάτων σπουδών για το μάθημα της Ιστορίας στην υποχρεωτική εκπαίδευση, που δημοσιοποιήθηκε στη διάρκεια της σχολικής χρονιάς 2016-17.

Σε μια περίοδο κατά την οποία είναι έκδηλο το ενδιαφέρον και η αγωνία για το μέλλον της Παιδείας μας, αλλά και τον ρόλο των Ανθρωπιστικών Σπουδών και των φιλολογικών μαθημάτων στο ελληνικό σχολείο, ο Σύνδεσμος Φιλολόγων Ν. Σερρών είναι στην ευχάριστη θέση να σας πληροφορήσει ότι ανέλαβε δράση ήδη από την περσινή χρονιά και με την πολύτιμη και αγαστή συνεργασία των Σχολικών Συμβούλων Φιλολόγων Ν. Σερρών οργάνωσε διημερίδα για «**Τα φιλολογικά μαθήματα στη Δ/βάθμια Εκπ/ση**» στις **27 και 28 Ιουνίου 2016**

Οι φιλόλογοι του Νομού προσήλθαν αθρόα και εργάστηκαν σε ομάδες εργασίας και σε ολομέλειες. Η διημερίδα επικεντρώθηκε στο διδακτικό αντικείμενο, όπως θεσμικά αποτυπώνεται στα Αναλυτικά Προγράμματα, στα Προγράμματα Σπουδών και στα Ωρολόγια Προγράμματα (Γυμνασίου - Λυκείου). Πιο συγκεκριμένα δημιουργήθηκαν ομάδες εργασίας για το μάθημα της Αρχαίας Ελληνικής Γλώσσας και της Αρχαίας Ελληνικής Γραμματείας, τη Νεοελληνική Γλώσσα και τη Νεοελληνική λογοτεχνία, την Ιστορία, τη Φιλοσοφία, και τα Λατινικά.

Επί δύο μέρες αξιοποιήθηκαν και εφαρμόστηκαν στην πράξη οι τεχνικές της ομαδικής και συνεργατικής εργασίας των συναδέλφων. Οι φιλόλογοι των σχολείων μας διαθέτοντας επιστημονική επάρκεια και εκπαιδευτική εμπειρία αλλά και γνωρίζοντας καλύτερα από οποιονδήποτε τη δυναμική, τις ανάγκες και τις δυνατότητες της «τάξης», έκριναν, συνέκριναν και πρότειναν τρόπους και αρχές βελτίωσης του εκπαιδευτικού τους έργου. Ενέκριναν ή επέκριναν πρακτικές, προχώρησαν σε διορθώσεις και συγκεκριμένες προτάσεις πάνω σε όλα τα διδακτικά αντικείμενα. Ο διήμερος διάλογος των φιλολόγων για τα φιλολογικά εν γένει μαθήματα έδειξε ότι όταν προβληματιζόμαστε για τη σχέση μας με την παρεχόμενη παιδεία στο ελληνικό σχολείο, ουσιαστικά προβληματιζόμαστε για τη σχέση μας με τον ελληνικό Λόγο ως σκέψη και ομιλία, θεωρία και εμπραγμάτωση.

Σας αποστέλλουμε λοιπόν με αίσθημα ευθύνης και υλοποιώντας την απόφαση του ΔΣ του Συνδέσμου μας (Αρ. Πρακτικού 25/10-5-2017), τα πορίσματα των ομάδων εργασίας σχετικά με το μάθημα της Ιστορίας αλλά και το συλλογικό τόμο με τα πρακτικά της διημερίδας προσδοκώντας να συμβάλλουμε στην ουσιαστική

και εποικοδομητική βελτίωση της διδασκαλίας του μαθήματος της Ιστορίας αλλά και γενικότερα των φιλολογικών μαθημάτων μακριά από κάθε είδους μονομερείς και ιδεοληπτικές προσεγγίσεις.

Ιστορία Γυμνασίου

Από τη συζήτηση που προέκυψε κατά την εργασία των συναδέλφων εκπαιδευτικών σε ομάδες προέκυψαν κάποια πορίσματα τα οποία παρουσιάστηκαν και συζητήθηκαν στην ολομέλεια των συμμετεχόντων που ασχολήθηκαν με το μάθημα της Ιστορίας στο Γυμνάσιο. Παρακάτω παρουσιάζονται αρχικά τα θετικά και τα αρνητικά στοιχεία που επισημάνθηκαν στους επιμέρους άξονες που διερευνήθηκαν και στη συνέχεια διατυπώνονται προτάσεις για την ανανέωση των προγραμμάτων σπουδών στο μάθημα της Ιστορίας Γυμνασίου.

Πιο συγκεκριμένα, όσον αφορά στο ωρολόγιο πρόγραμμα του μαθήματος θεωρήθηκε **απαραίτητη η τριώρη διδασκαλία του μαθήματος σε όλες τις τάξεις του Γυμνασίου**. Μάλιστα η σπειροειδής προσέγγιση του εκτιμήθηκε ως ξεπερασμένη και προτάθηκε αντί αυτής η ενασχόληση με μεγάλα ιστορικά γεγονότα που θα εξετάζονται περισσότερο διεξοδικά κατά τη διάρκεια όλου του σχολικού έτους. Σε σχέση με την παραπάνω προσέγγιση στον άξονα μελέτης «γενικοί στόχοι» η ολομέλεια αποφάσισε ότι, αν και συμφωνεί με τους γενικούς στόχους του μαθήματος, αυτοί δεν είναι επιτεύξιμοι εξαιτίας του ωρολογίου προγράμματος και του προσανατολισμού της αξιολόγησης του μαθήματος που δεν ευνοούν την επαρκή καλλιέργεια της κριτικής σκέψης.

Στον άξονα «θεματικές περιοχές του μαθήματος» αναγνωρίστηκε ως θετική η μεγάλη ποικιλία τους, αλλά παρατηρήθηκε ότι από τη μια μεριά υπάρχουν χρονολογικά χάσματα ανάμεσα στην ύλη της μιας με την επόμενη τάξη, πολλές φορές μάλιστα κατά περίπτωση σχολείου αγεφύρωτα, και από την άλλη ότι είναι ελλιπής η σύνδεση των θεματικών περιοχών που διδάσκονται με την καθημερινότητα των μαθητών.

Ως αρνητικά στοιχεία για όλες τις τάξεις του Γυμνασίου **αναφέρθηκαν οι δυσκολονόητοι όροι και η δυσνόητη επιστημονική ορολογία, η πυκνογραμμένη παρουσίαση κάποιων κεφαλαίων, εμπλουτισμένη με υπερβολικές λεπτομέρειες**, την ίδια στιγμή που άλλα κεφάλαια είναι γραμμένα αποσπασματικά, ενώ άλλα παρουσιάζονται μονόπλευρα, όπως το ολοκαύτωμα των Εβραίων ή ο ρόλος των κλεφτών και των αρματολών στην επανάσταση ή η παρουσία του ελληνικού στρατού στη Σμύρνη μετά την απόβασή του στην περιοχή, σύμφωνα με την εφαρμογή της συνθήκης των Σεβρών.

Η διδακτική μεθοδολογία που **προτείνεται** από τα υπάρχοντα αναλυτικά προγράμματα σπουδών κρίθηκε ως επαρκής και ικανή να βοηθήσει τον διδάσκοντα κατά την εκπαιδευτική διαδικασία, αλλά διαπιστώθηκε παράλληλα το εξής: το απαιτητικό λεξιλόγιο των εγχειριδίων δυσκολεύει τους μαθητές και τους αναγκάζει να καταφεύγουν σε στείρα απομνημόνευση προκειμένου να ανταπεξέλθουν στις απαιτήσεις του μαθήματος, ακόμα και όταν ο διδάσκων κατά την παράδοση του μαθήματος χρησιμοποιεί τις πλέον ελκυστικές και σύγχρονες μεθόδους διδασκαλίας. Μάλιστα παρατηρήθηκε ότι, ακόμα και όταν το μάθημα διδάσκεται διαδραστικά και μέσα από την προσέγγιση πολλών και διαφορετικών πηγών, δεν

προσφέρει ευχαρίστηση στους μαθητές με αποτέλεσμα να το συμπεριλαμβάνουν στα πιο δύσκολα και λιγότερο ενδιαφέροντα μαθήματα.

Στον άξονα «Τ.Π.Ε και Τέχνη» αναγνωρίστηκε από την ολομέλεια ως θετική η ύπαρξη διαδραστικών πινάκων και εργαστηρίων, αλλά παράλληλα επισημάνθηκε η δυσκολία αξιοποίησης των παραπάνω πόρων εξαιτίας του ωρολογίου προγράμματος του σχολείου, καθώς τα σχολικά εργαστήρια αποτελούν πόλο έλξης για όλες πια τις ειδικότητες και όχι μόνο για τους συναδέλφους που διδάσκουν το μάθημα της Πληροφορικής και που βεβαίως προηγούνται στη χρήση των εργαστηρίων Πληροφορικής. Παράλληλα αναφέρθηκαν ως αρνητικά στοιχεία τα γραφειοκρατικά κωλύματα που αντιμετωπίζουν όσοι επιδιώκουν να προσεγγίσουν το μάθημα της Ιστορίας με κάποιες πιο βιωματικές μεθόδους, όπως είναι οι επισκέψεις σε αρχαιολογικούς χώρους ή οι περιηγήσεις στα ιστορικά μνημεία της πόλης.

Τέλος, στον άξονα «αξιολόγηση του μαθήματος» θεωρήθηκε ως θετικός ο τρόπος αξιολόγησης κυρίως με τη δυνατότητα που προσφέρει για επιλογή από δύο ομάδες ερωτήσεων, αλλά με την επισήμανση ότι πολλές φορές η προτεινόμενη αξιολόγηση δε συνάδει με τους γενικούς στόχους, καθώς εξετάζεται και ελέγχεται περισσότερο η ικανότητα απομνημόνευσης παρά κριτικής στάσης απέναντι στα γεγονότα. Από τους συναδέλφους επίσης εκτιμήθηκε ως αρνητικό το γεγονός ότι τις περισσότερες φορές το μάθημα διδάσκεται από ειδικότητες ως δεύτερη ανάθεση προκειμένου να «τακτοποιηθούν» τα ατομικά ωράρια των εκπαιδευτικών του σχολείου.

Οι προτάσεις που συνδιαμορφώθηκαν ύστερα από τις παραπάνω επισημάνσεις που αφορούν στην υπάρχουσα κατάσταση συνοψίζονται στα παρακάτω. **Αρχικά χρειάζεται να γίνει εξορθολογισμός των ωρών σε σχέση με τη διδακτέα ύλη και να συνταχθούν αναλυτικά προγράμματα ανοιχτού ή ημίκλειστου τύπου. Στον τομέα των δεξιοτήτων αυτά τα προγράμματα πρέπει να εστιάζουν στην κριτική σκέψη των μαθητών με σκοπό να επιτευχθεί η κριτική ανάγνωση της πραγματικότητας. Στον προσανατολισμό αυτό κρίθηκε αναγκαία η συνεργασία με την πρωτοβάθμια εκπαίδευση ώστε να διαμορφωθούν κατάλληλα προγράμματα σπουδών για την Α' τάξη του Γυμνασίου. Στον τομέα των αξιών και των στάσεων που πρέπει να υιοθετήσουν οι μαθητές είναι ανάγκη να στοχεύσουμε στο να αποκτήσουν ταυτότητα ως πολίτες, ως Ευρωπαίοι, αλλά και ως μέλη του «παγκόσμιου χωριού».**

Όσον αφορά στις θεματικές περιοχές του μαθήματος προτείνεται μια ιστορική προσέγγιση απαλλαγμένη από λογικά ή χρονολογικά χάσματα, μια ιστορική προσέγγιση εμπλουτισμένη με θέματα Τέχνης, αλλά και με θέματα που άπτονται των ενδιαφερόντων των μαθητών. Επίσης προτείνεται η εμβάθυνση σε συγκεκριμένο ιστορικό γεγονός ανά σχολικό έτος με τρόπο διαθεματικό και διεπιστημονικό. Σε σχέση με τη διδακτική μεθοδολογία κρίνεται αναγκαία η ουσιαστική εφαρμογή των Α.Π.Σ. προτάσσοντας τη συνεργατική και βιωματική μέθοδο με αιχμή την ιστορική έρευνα από τους ίδιους τους μαθητές.

Επισημάνθηκε ότι, μολονότι οι περισσότεροι συνάδερφοι επιδιώκουν τον εμπλουτισμό του μαθήματος με ποικίλους πόρους συναντούν κωλύματα γραφειοκρατικού ή πρακτικού χαρακτήρα τα οποία θα μπορούσαν να αρθούν με μια πιο ευέλικτη και λιγότερο χρονοβόρα διευθέτηση των απαιτούμενων ενεργειών. Τέλος, στον τομέα της αξιολόγησης κατατίθεται η πρόταση για ύπαρξη portfolio για

κάθε μαθητή, καθώς και για ατομικές ή ομαδικές εργασίες που θα στοχεύουν στην αξιολόγηση όλων των δεξιοτήτων των μαθητών.

Τοπική Ιστορία

Πιστεύουμε ότι η Τοπική Ιστορία είναι ένα από τα καταλληλότερα πεδία αυτενέργειας και βιωματικής μάθησης επειδή η φιλοσοφία και η μεθοδολογία της συμβαδίζει με το πνεύμα της εποχής που προάγει (α) τη σημασία της προσωπικής εμπειρίας και της αποτύπωσής της με τη συνδρομή της τεχνολογίας αιχμής αλλά και (β) την κουλτούρα της κοινωνικής δικτύωσης και του διαμοιρασμού, παράλληλα με την αίσθηση της παγκοσμιοποιημένης ταυτότητάς μας. Παρ' όλο που η Τοπική Ιστορία θεωρείται δευτερεύον μάθημα, καθώς δεν λογίζεται από την πλειοψηφία της εκπαιδευτικής κοινότητας ως αυτόνομο γνωστικό πεδίο, πιστεύουμε πως πρέπει να επανέλθει στο Πρόγραμμα Σπουδών του ελληνικού σχολείου όλων των βαθμίδων, για να επαναφέρει το ενδιαφέρον των ήδη δικτυωμένων και ικανών στην τεχνολογία εφήβων και για το μάθημα της Γενικής Ιστορίας που, τα τελευταία χρόνια, απαξιώνεται και τίθεται υπό αμφισβήτηση, τόσο ως προς το περιεχόμενο, κυρίως όμως ως προς τη διδακτική μεθοδολογία του. Πιστεύουμε, τέλος, πως οι καταλληλότεροι για τη διδασκαλία του μαθήματος είναι αποκλειστικά οι εκπαιδευτικοί ΠΕ02 και μάλιστα, όπου υπάρχει η δυνατότητα, όσοι έχουν αποφοιτήσει από το Τμήμα Ιστορίας και Αρχαιολογίας.

Με αφετηρία αυτές τις σκέψεις, λοιπόν, η ομάδα εργασίας μας ομόφωνα προτείνει:

(Α) Ως προς το ωρολόγιο πρόγραμμα, την εισαγωγή μίας διδακτικής ώρας για τη διδασκαλία της Τοπικής Ιστορίας στο ωρολόγιο πρόγραμμα της γ' γυμνασίου ή/και μίας από τις τρεις τάξεις του Λυκείου που θα καλύπτει όλη τη διάρκεια του σχολικού έτους.

(Β) Ως προς τους γενικούς σκοπούς και στόχους του προγράμματος σπουδών, όπως διατυπώνονται στο Διαθεματικό Ενιαίο Πλαίσιο Προγραμμάτων Σπουδών (ΔΕΠΠΣ) και στο Αναλυτικό Πρόγραμμα Σπουδών (ΑΠΣ) της Ιστορίας, τη διατήρησή τους καθώς κρίνονται επαρκείς και καλύπτουν όλο το φάσμα των γνωστικών, συναισθηματικών, ψυχοκινητικών στόχων και όσων αναφέρονται στην κατάκτηση δεξιοτήτων, αξιών και στάσεων, αλλά και τον εμπλουτισμό τους με στόχους που θα καλύπτουν την ανάγκη για ανάπτυξη του πληροφορικού και του κριτικού γραμματισμού των μαθητών. Για την επίτευξη των τελευταίων γραμματισμών, συγκλίνουμε στην ανάγκη δημιουργίας σύγχρονου ηλεκτρονικού εγχειριδίου Τοπικής Ιστορίας, καθώς οι εξελίξεις στις εφαρμογές ΤΠΕ και στην ανάδυση νέων διαδικτυακών πηγών ιστορίας είναι ραγδαίες.

(Γ) Ως προς τις θεματικές περιοχές, προτείνουμε να καλύπτουν τους τελευταίους αιώνες της ελληνικής και ευρωπαϊκής ιστορίας, καθώς έτσι θα διευκολυνθεί η διερευνητική μέθοδος διδασκαλίας, χωρίς όμως να θεωρούμε απαγορευτική την ενασχόληση με την αρχαία ή τη βυζαντινή ιστορία: το θέμα επιβάλλεται να αποφασίζεται ανάλογα με τα ενδιαφέροντα των διδασκομένων. Σημαντικό επίσης θεωρούμε κατά το α' τετράμηνο να διδάσκεται η ιστορία κάθε τοπικής κοινωνίας με τη χρήση ιστορικών εγχειριδίων ντόπιων συγγραφέων, εγκεκριμένων από το Υπουργείο, παράλληλα με στοιχεία μεθοδολογίας της ιστορικής επιστήμης που θα περιλαμβάνονται σε σχετικό εγχειρίδιο ή στο Βιβλίο Εκπαιδευτικού για την Τοπική Ιστορία, υλικό που θα λειτουργήσει ως εφόδιο και

αφόρμηση για το περιεχόμενο του μαθήματος κατά το β' τετράμηνο, στο οποίο προτείνουμε να εκπονείται συνθετική εργασία, ομαδική ή ατομική, με την μέθοδο project πάνω σε θέμα Τοπικής Ιστορίας που θα επιλεγεί, όπως προείπαμε, από τους μαθητές.

(Δ) Όσον αφορά τη διδακτική μεθοδολογία, προτείνουμε την υιοθέτηση της διερευνητικής προσέγγισης της μάθησης με την εφαρμογή συνεργατικών πρακτικών, όπως η μέθοδος project, και το άνοιγμα στην τοπική κοινωνία με την έρευνα σε ιδιωτικά και δημόσια αρχεία, τη διενέργεια συνεντεύξεων, την αυτοψία, τις διδακτικές επισκέψεις (για την πραγματοποίηση των οποίων ζητούμε την απλούστευση του θεσμικού πλαισίου τους ώστε οι αποφάσεις και η δράση να είναι ταχύτερες) και, μετά την ολοκλήρωση των συνθετικών εργασιών, προτείνουμε την παρουσίασή τους σε σχετικά τοπικά φεστιβάλ, την υποβολή τους σε σχετικούς διαγωνισμούς ή και την ένταξή τους σε διεθνή ή πανελλήνια εκπαιδευτικά προγράμματα.

(Ε) Για τη μεγιστοποίηση των αποτελεσμάτων επιβεβλημένη θεωρούμε τη χρήση των ΤΠΕ με την αξιοποίηση πλήθους λογισμικών, κλειστών ή ανοιχτών, όπως προσφέρονται από ελληνικά και ευρωπαϊκά εκπαιδευτικά ιδρύματα/ μουσεία/ βιβλιοθήκες και τη διαθεματική-διεπιστημονική αξιοποίηση όλων των συναφών τεχνών (αρχιτεκτονική, γλυπτική, ζωγραφική, κινηματογράφος, φωτογραφία κ.α.) και θετικών επιστημών (γεωγραφία, στατιστική, μετεωρολογία, γεωλογία κ.α), τόσο ως αντικείμενων έρευνας και ιστορικής πραγμάτευσης (για παράδειγμα, αξιοποίηση της αρχιτεκτονικής στη διαμόρφωση της αστικής φυσιογνωμίας μια συνοικίας ή έρευνα των ιδιαίτερων κλιματολογικών συνθηκών μιας περιοχής και η συμβολή τους στην μετανάστευση του πληθυσμού), όσο και ως βοηθητικών της ιστορίας πεδίων. Απαραίτητη προϋπόθεση για την αποτελεσματική εργασία, υπογραμμίζουμε, είναι η ύπαρξη κατάλληλου περιβάλλοντος (π.χ. αίθουσας Ιστορίας, εξοπλισμένης με εξειδικευμένα ιστορικά βιβλία, υπολογιστές, χάρτες, διαδραστικό πίνακα, πάγκους εργασίας, μηχανήμα μαγνητοφώνησης, κάμερα κ.α.).

(ΣΤ) Η αξιολόγηση κατά το α' τετράμηνο να γίνεται με διαγνωστικά τεστ αξιολόγησης (ετεροαξιολόγησης ή και αυτοαξιολόγησης) ενός minimum γνώσεων για την τοπική ιστορία, ενώ στο β' τετράμηνο με την αξιολόγηση της συνθετικής ομαδικής ή και ατομικής εργασίας.

Ιστορία Λυκείου

Α. Κριτική στα υπάρχοντα αναλυτικά προγράμματα στην Ιστορία Λυκείου

Άξονες	Θετικά στοιχεία	Αρνητικά στοιχεία
Ωρολόγιο Πρόγραμμα	Οι δύο διδακτικές ώρες την εβδομάδα θεωρούνται επαρκείς για την τυπική κάλυψη της διδακτέας ύλης ή τουλάχιστον του	Δεν επαρκούν ωστόσο για την απαιτούμενη – γνωστικά, μεθοδολογικά, παιδαγωγικά - εμβάθυνση.

	μεγαλύτερου μέρους της.	
Γενικοί στόχοι	Οι στόχοι έτσι όπως αναφέρονται στο ΑΠΣ είναι απολύτως ικανοποιητικοί.	Ωστόσο η θεωρία δύσκολα γίνεται πράξη: οι στόχοι δύσκολα επιτυγχάνονται ή δεν επιτυγχάνονται καθόλου. Για παράδειγμα, το μεγαλύτερο τμήμα των μαθητών αδυνατεί να κατανοήσει τον χρονικό και γεωγραφικό άξονα των ιστορικών γεγονότων. Επίσης δυσκολεύεται να συνδέσει παρελθόν και παρόν και να εξάγει χρήσιμα συμπεράσματα.
Θεματικές περιοχές		Η σπειροειδής διάταξη της διδασκαλίας της Ιστορίας από το Δημοτικό ως το Λύκειο θεωρήθηκε ότι πρέπει είτε να τροποποιηθεί είτε να καταργηθεί.
Περιεχόμενο	Β': Θεωρείται σωστή η ενσωμάτωση των βασικών χρονικών σταθμών της Ευρωπαϊκής Ιστορίας.	Η διδακτέα ύλη σε κάθε τάξη είναι πολύ μεγάλη για τα χρονικά περιθώρια του διδακτικού έτους. Η αναγκαστική λοιπόν επιλογή ενοτήτων δημιουργεί κενά στην ιστορική αφήγηση που διασπούν την επιδιωκόμενη αλληλουχία των ιστορικών γεγονότων και την κατάδειξη της αιτιακής σύνδεσής τους.
	Γ': Θεωρείται σωστή η επιλογή των περιεχομένων	
Διδακτική Μεθοδολογία		Αρνητικό στοιχείο του ΑΠΣ θεωρείται η αδυναμία στην πράξη εφαρμογής των σύγχρονων μεθόδων διδασκαλίας με αποτέλεσμα το μάθημα να παραμένει δασκαλοκεντρικό, με κατευθυνόμενη και τυποποιημένη διδασκαλία, βιβλιοκεντρικό και φυσικά εξετασιοκεντρικό. Ειδικότερα, ο περιορισμός των χρονικών πλαισίων καθιστά αδύνατη την εφαρμογή διδακτικών σεναρίων.
ΤΠΕ Τέχνη		Δυστυχώς η οργάνωση των περιεχομένων και ο ορισμός της διδακτέας ύλης δεν επιτρέπει τη διδασκαλία των κεφαλαίων που αναφέρονται στην Τέχνη, τα Γράμματα και τον Πνευματικό Πολιτισμό. Επίσης, καθώς το ΑΠΣ δε συνδυάζει τη διδασκαλία με τη χρήση ΤΠΕ, η εκμετάλλευση των τελευταίων επαφίεται στις γνώσεις του καθηγητή και στη δυνατότητα τεχνικής

		υποστήριξης εκ μέρους του σχολείου.
Αξιολόγηση		Παρά τις προσπάθειες που έγιναν, η φύση της αξιολόγησης δεν άλλαξε, με αποτέλεσμα το μάθημα να υποτάσσεται σ' αυτήν, δηλαδή να παραμένει δέσμιος της άσκοπης αποστήθισης και των τυποποιημένων απαντήσεων.
Άλλο		Αρνητικό και ενδεικτικό της τάσης υποβάθμισης του μαθήματος θεωρείται η ανάθεση του μαθήματος σε άλλες ειδικότητες καθηγητών, που δεν διαθέτουν τη γνωστική υποδομή όχι μόνο λόγω των σπουδών τους αλλά και λόγω της απόστασής τους από τα υπόλοιπα γνωστικά αντικείμενα, τα υποστηρικτικά της ιστορικής αφήγησης.

Β. Προτάσεις για την ανανέωση των προγραμμάτων σπουδών στην Ιστορία
Λυκείου

Άξονες		
Ωρολόγιο Πρόγραμμα - Ώρες ανά τάξη	A.	1.Προτείνεται το διδακτικό δίωρο σε όλες τις τάξεις να είναι συνεχόμενο ώστε να ολοκληρώνεται μια διδακτική - θεματική ενότητα.
	B.	2. Επίσης θα βοηθούσε πολύ ένα ωρολόγιο πρόγραμμα που θα μεριμνούσε για παροχή ωρών στη διάρκεια του διδακτικού έτους για ποικίλες δράσεις εκτός σχολείου, όπως επισκέψεις σε μουσεία, βιβλιοθήκες, αρχαιολογικούς χώρους, κλπ.
	Γ.	
Γενικού σκοποί και στόχοι Επιδιωκόμενοι γραμματισμοί	Γνωστικοί	Ιδιαίτερη βαρύτητα πρέπει να δοθεί στην κατοχύρωση της γνώσης των βασικών ιστορικών όρων και των κύριων ιστορικών γεγονότων της Ελληνικής και Ευρωπαϊκής Ιστορίας. Επίσης το ΑΠΣ πρέπει να εστιάσει στην κατάκτηση της ιστορικής γεωγραφίας και της έννοιας του ιστορικού συνεχούς. Τέλος, απαραίτητοι είναι οι συσχετισμοί της Ελληνικής με την Παγκόσμια Ιστορία.
	Δεξιοτήτων / ικανοτήτων	Από το σύνολο των αναφερόμενων δεξιοτήτων προκρίνεται η ικανότητα των μαθητών μας να αξιολογούν κριτικά ποικίλες πηγές, να αντιλαμβάνονται την πολυπλοκότητα του σύγχρονου κόσμου και να είναι σε θέση να τοποθετούνται απέναντι στο παρόν με βάση την ιστορική γνώση και εμπειρία.

	Αξιών / στάσεων	Στόχος βασικός πρέπει να είναι η διαμόρφωση ενός υπεύθυνου και με δημοκρατικές αρχές πολίτη, που μέσα από τη μελέτη του παρελθόντος – όχι όμως μόνο των θριάμβων αλλά και λαθών– θα αυτοπροσδιορισθεί ορθολογικά, εθνικά και πολιτικά. Στο τελευταίο εμπεριέχεται και η διαμόρφωση ευρωπαϊκής και πανανθρώπινης συνείδησης, κυρίως μέσω της έμφασης στην ετερότητα.
Θεματικές περιοχές		Οι φιλόλογοι συμφώνησαν ότι το ένα και μοναδικό εγχειρίδιο είναι παρωχημένο. Προτείνουν λοιπόν στο πλαίσιο ενός ημι-ανοικτού ΑΠΣ το πολλαπλό βιβλίο, το οποίο θα δίνει την ευχέρεια στον διδάσκοντα να επιλέξει την ύλη που θα διδάξει ανάλογα με το επίπεδο των μαθητών του και την επικαιρότητα. Διαφορετικά, στο πλαίσιο ενός κλειστού ΑΠΣ, προτείνεται η Θεματική Ιστορία, με δύο θεματικές ανά τετράμηνο. Όπως και να έχει, απαραίτητη θεωρείται η δυνατότητα ελεύθερης επιλογής πηγών από τον διδάσκοντα. Επίσης κοινό ζητούμενο είναι η έμφαση στην Τοπική Ιστορία, καθώς και σε σύγχρονες ιστορικές οπτικές, αυτές της Ιστορίας των Κοινωνικών Ομάδων και της Καθημερινότητας.
Περιεχόμενο Ανά τάξη		Α΄: Ζητείται περιορισμός της ύλης Β΄: Προτείνεται πύκνωση των ενοτήτων που αναφέρονται στο Βυζαντινό Κράτος με ταυτόχρονη αλλαγή των θεματικών περιοχών και έμφαση στην Ευρωπαϊκή Ιστορία. Γ΄: Προτείνεται ο εμπλουτισμός της ύλης με περισσότερα θέματα, που άπτονται των σύγχρονων προβληματισμών. Επίσης ομόφωνη ήταν η πρόταση για απεμπλοκή του μαθήματος από τις Πανελλαδικές Εξετάσεις. Τέλος προτάθηκε - όχι από όλους - ένα πρόγραμμα σπουδών για την Ιστορία που περιλαμβάνει ανά βαθμίδα εκπαίδευσης τα εξής: Δημοτικό: Μυθολογία και Αρχαία Ιστορία. Γυμνάσιο (Α΄ και Β΄): διδασκαλία Θεσμών, Αρχαίας Ελληνικής, Ρωμαϊκής και Βυζαντινής Ιστορίας. Γ΄ Γυμνασίου: Σύγχρονη Ιστορία. Λύκειο: Θεματική Ιστορία
Διδακτική Μεθοδολογία		Προτείνεται ως γενικότερη μέθοδος η μαθητοκεντρική με διάλογο, που θα στηρίζεται στην επαγωγική εξαγωγή συμπερασμάτων, από την πηγή δηλαδή στην ιστορική γνώση. Επίσης ζητείται η σύνδεση των περιεχομένων με τη διδακτική μεθοδολογία έτσι ώστε να μπορεί να εφαρμοστεί η ομαδοσυνεργατική διδασκαλία με σενάρια και η διαθεματική προσέγγιση με τη συμμετοχή και υποστήριξη άλλων επιστημονικών ειδικοτήτων. Η βιωματική προσέγγιση ιδίως της Σύγχρονης Ιστορίας θεωρείται αναγκαία.
ΤΠΕ Τέχνη		Η ενσωμάτωση της διαθεματικής προσέγγισης κάποιων ενοτήτων πιστεύεται ότι θα επιβάλλει τη χρήση των ΤΠΕ. Βοηθητική στο σημείο αυτό θα ήταν μια επικαιροποιημένη διαδικτυακή βιβλιογραφία, που

	<p>θα πλαισιώνε με εγκυρότητα και αποτελεσματικότητα τη μεθόδευση. Πρόταση επίσης πολλών φιλολόγων είναι η δημιουργία μιας αίθουσας – εργαστηρίου φιλολογικών μαθημάτων –με πρώτο αυτό της Ιστορίας – όπου η τεχνική υποδομή θα επιτρέπει την απρόσκοπτη εφαρμογή όσων προαναφέρθηκαν.</p>
Αξιολόγηση	<p>Για μια ανανέωση της αξιολόγησης προτείνονται η διαγνωστική αξιολόγηση, τα διαδικτυακά τεστ, οι ομαδικές εργασίες και η επιβολή μιας συνθετικής εργασίας ανά διδακτικό έτος. Οι τελικές εξετάσεις πρέπει να δίνουν έμφαση στην κριτική σκέψη του μαθητή. Στόχος μας είναι να μπορέσουμε κάποια στιγμή να τις αντικαταστήσουμε με περιγραφική αξιολόγηση.</p> <p>Εκτός επίσημης αξιολόγησης αλλά στο ίδιο ανατροφοδοτικό πλαίσιο μπορούν να ενσωματωθούν διαγωνισμοί – παιχνίδια ιστορικής αφήγησης στο τέλος του διδακτικού έτους.</p>
Άλλο	<p>Μια πρόταση με τη μορφή ερωτήματος προς τους υπεύθυνους της διαμόρφωσης των Προγραμμάτων Σπουδών της Ιστορίας: Για ποιους λόγους οι μαθητές μας απαξιώνουν το μάθημα της Ιστορίας;</p>

Για το Δ.Σ

Σύλια Ζέττα

Πρόεδρος

Δώρα Μπαγανά

Γ. Γραμματέας